

ІННОВАЦІЇ, ГОСТИННІСТЬ, ТУРИЗМ: НАУКА, ОСВІТА, ПРАКТИКА

*Збірник тез доповідей
Всеукраїнської науково-практичної конференції
молодих учених, аспірантів і студентів*

(26 травня 2021 року, м. Львів)

Львів
ЛДУФК ім. Івана Боберського
2021

*Рекомендовано до друку вченою радою
Львівського державного університету фізичної культури
імені Івана Боберського
(протокол № 6 від 22 червня 2021 р.)*

Інновації, гостинність, туризм: наука, освіта, практика : зб. тез доп. Всеукр. наук.-практ. конф. мол. учених, асп. і студ. (26 травня 2021 року, м. Львів). – Львів : ЛДУФК ім. Івана Боберського, 2021. – 248 с.

Збірник містить матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих учених, аспірантів і студентів «Інновації, гостинність, туризм: наука, освіта, практика», яка відбулася 26 травня 2021 року. У тезах доповідей висвітлено результати досліджень пріоритетів і перспектив розвитку підприємств готельно-ресторанного бізнесу; сучасні тенденції та регіональні пріоритети розвитку туризму в умовах глобалізації; соціально-економічні засади менеджменту та маркетингу індустрії гостинності; актуальні проблеми модернізації готельно-ресторанного господарства.

Унікальністю матеріалів конференції є спогади про Валентина Мороза - відомого історика, дисидента, громадського діяча.

Матеріали збірника будуть корисними для студентів, викладачів, науковців та працівників індустрії гостинності.

ОРГКОМІТЕТ

Голова оргкомітету

Марія ПАСКА – зав. каф. гот.-рест. бізнесу

Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського

Володимир ХОЛЯВКА – дек. факульт. туризму ЛДУФК ім. Івана Боберського **Андрій**

ГОЛОД – зав. каф. туризму ЛДУФК ім. Івана Боберського

Наталія ПАВЛЕНЧИК – зав. каф. економ. та менеджм. ЛДУФК ім. Івана Боберського

Ігор ЗАНЕВСЬКИЙ – зав. каф. інформат. та кінезіології ЛДУФК ім. Івана Боберського

Олег Полянський – зав. каф. гуманітарних дисциплін ЛДУФК ім. Івана Боберського

Jan BRINDZA – професор

Slovak University of Agriculture in Nitra, Slovakia

Leszek HARATYK – директор

Health Resort & Medical Panorama Morska, Poland

Дюло ФОДОР – прор. з наук. роб. та міжнар. зв'язк.

Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II

Лідія ЛУКОВИЧ – голова комітету з питань ресторанного бізнесу

при Торгово-промисловій палаті, Амбасадорка Жіночої Ділової Палати України

Лариса БАЛЬ-ПРИЛИПКО – дек. фак. харч. технол. та управл. якістю прод.

Національного університету біоресурсів і природокористування України

Оксана ДАВИДОВА – дек. фак. менеджменту

Харківського державного університету харчування та торгівлі

Олег ТЕРЕШКІН – зав. каф. готельного, ресторанного бізнесу та туризму

Харківського державного університету харчування та торгівлі

Василь ПАСІЧНИЙ – зав. каф. технол. м'яса і м'ясних прод.

Національного університету харчових технологій

Марина ЯНЧЕВА – зав. каф. технол. м'яса

Харківського державного університету харчування та торгівлі

Олеся ПРИСС – зав. каф. харч. технол. та гот. рест. спр.

Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного

Георгій СКЛЯР – зав. каф. турист. та гот. бізнесу

ВНЗУ «Полтавський університет економіки і торгівлі»

Михайло КРАВЧЕНКО – проф. каф. гот. рест. спр.

Київського національного торговельно економічного університету

Павло ШТОЙКО – проф. каф. туризму ЛДУФК ім. Івана Боберського

Володимир ХУДОБА – доц. каф. туризму ЛДУФК ім. Івана Боберського

Орися ІЖЕВСЬКА – доц. каф. гот. рест. бізнесу ЛДУФК ім. Івана Боберського

Орислава ГРАФСЬКА – доц. каф. гот. рест. бізнесу ЛДУФК ім. Івана Боберського

Валентина БУРАК – доц. каф. гот. рест. бізнесу

Херсонського державного університету

Координатор конференції

Уляна ГУЗАР – доц. каф. гот. рест. бізнесу ЛДУФК ім. Івана Боберського

ЗМІСТ

I СЕКЦІЯ

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ

- Олександр Бергхауер, Дюло Фодор*
REMARKABLE TOURIST PRODUCTS
OF TRANSCARPATNIA 16
- Ольга Асауленко, Валентина Столярчук*
СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНОГО
ГОСПОДАРСТВА ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ 20
- Даніл Бондаренко, Олеся Прісс*
СУЧАСНИЙ ЛОБІ-БАР У КУРОРТНОМУ ГОТЕЛІ..... 23
- Орислава Графська*
ФІНАНСОВИЙ РИЗИК ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВ
СФЕРИ ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ В СУЧАСНИХ
УМОВАХ, ПЕРІОД ПАНДЕМІЇ COVID-19 25
- Денис Давидов, Оксана Давидова*
ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ
УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ В ІНДУСТРІЇ
ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ 29
- Денис Журенко, Лариса Баль-Прилипко*
СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ
ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ 32

<i>Наталія Загребельна, Олександр Люлька</i>	
АКТУАЛЬНІСТЬ ДАЙВІНГ-ГОТЕЛЮ В УКРАЇНІ.....	35
<i>Єгор Іванов, Олена Орленко</i>	
ТРЕНДИ В ДИЗАЙНІ ІНТЕР'ЄРУ ЗАКЛАДІВ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА.....	38
<i>Олександра Івановська, Оксана Кирпіченкова</i>	
ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ЗАКЛАДУ ГОСТИННОСТІ ЧЕРЕЗ РОЗВИТОК РЕСТОРАНУ.....	41
<i>Світлана Ковальчук</i>	
ВИРОБНИЦТВО КРАФТОВИХ АЛКОГОЛЬНИХ НАПОЇВ ДЛЯ ЗАКЛАДІВ ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ	43
<i>Анастасія Куцмида, Марія Паска</i>	
ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА ЗА РАХУНОК СТВОРЕННЯ ІМІДЖУ НА МІСЦЕВОМУ РІВНІ	45
<i>Алла Левчук, Марія Паска</i>	
ОСОБЛИВОСТІ РЕЖИМУ ХАРЧУВАННЯ У ЗВ'ЯЗКУ ІЗ СПЕЦИФІКОЮ РІЗНИХ ВИДІВ СПОРТУ.....	49
<i>Роксоляна Крук, Ольга Маслійчук</i>	
ТРЕНД ЗДОРОВОГО ХАРЧУВАННЯ В РЕСТОРАННОМУ БІЗНЕСІ	52

Раїса Матюшенко

ЕКОГОТЕЛІ ЗІ ЗБЕРЕЖЕННЯМ ЕНЕРГОРЕСУРСІВ 55

Богдан Михайлов

ОСОБЛИВОСТІ ВИМОГ
ДО ПЕРСОНАЛУ ГОТЕЛЯ
В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ
ТА РОЗВИТКУ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ..... 58

Марина Назаренко, Лариса Баль-Прилипко

ВИКОРИСТАННЯ
У М'ЯСНИХ ФАРШЕВИХ СИСТЕМАХ
НЕТРАДИЦІЙНИХ РОСЛИННИХ БІЛКІВ –
НИЗЬКОКАЛОРИЙНОЇ ДИКОРΟΣЛОЇ ПШЕНИЦІ 60

Марія Паска, Алла Левчук

ОСОБЛИВОСТІ ХАРЧУВАННЯ
СПОРТСМЕНІВ-ФУТБОЛІСТІВ..... 65

Катерина Потопа, Марія Паска

РОЗРОБЛЕННЯ НОВИХ ВИДІВ ЗМІШАНИХ
ДЕСЕРТНИХ БЕЗАЛКОГОЛЬНИХ НАПОЇВ..... 69

Анастасія Решетіло, Олена Орленко

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
КАРАОКЕ-ЗАКЛАДІВ В УКРАЇНІ..... 72

Анастасія Різник, Тетяна Сильчук,

Віта Цирульнікова, Олена Тищенко

ГОСТИННІСТЬ ЯК ПЕРСПЕКТИВНИЙ
СКЛАДНИК СФЕРИ ПОСЛУГ 74

Андрій Руптанов, Олена Орленко

ВИКОРИСТАННЯ РОБОТІВ
ТА ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ
НА ПІДПРИЄМСТВАХ
ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ 77

Юліана Сенчишин, Ольга Маслійчук

ПЕРСПЕКТИВА
ВПРОВАДЖЕННЯ НАПІВФАБРИКАТІВ
ІЗ М'ЯСА ІНДИЧКИ ДЛЯ ЗАКЛАДІВ
РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА..... 80

Лариса Стригуль, Мурадї Імран Бахрам огли

ПОТЕНЦІАЛ РОЗВИТКУ
ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ УКРАЇНИ..... 84

Клавдія Сурняк, Атілла Товт

АНАЛІЗ ПРОПОЗИЦІЇ ЗАКЛАДІВ
ТИМЧАСОВОГО РОЗМІЩЕННЯ МУКАЧІВСЬКОГО
РАЙОНУ (ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ)
НА ОСНОВІ СИСТЕМИ
БРОНЮВАННЯ BOOKING.COM 87

Катерина Ушакова, Марія Паска

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ОРГАНІЗАЦІЇ
РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА НА ПРИКЛАДІ
РЕСТОРАНУ-КОНДИТЕРСЬКОЇ "ФРАЄРКА" 90

Марія Філь

ОСОБЛИВОСТІ ОБСЛУГОВУВАННЯ У СФЕРІ
ГОСТИННОСТІ ЗА МЕТОДОМ БРАЙЛЯ 93

Кирило Фірсов, Денис Миронов
ГОТЕЛЬНИЙ БІЗНЕС ЛЬВІВЩИНИ
ПІД ЧАС ПАНДЕМІЇ..... 96

Марічка Хамуляк, Марта Карпова, Ольга Маслійчук
ВИКОРИСТАННЯ ЕКОПОСУДУ "NATURPACK"
У ЗАКЛАДАХ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА 99

Віталія Чиняк, Владислава Пугінська, Світлана Слава
ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ЗАХОДІВ
ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ ПОШИРЕННЮ ІНФЕКЦІЇ
SARS-COV-2 МАЛИМИ ГОТЕЛЬНИМИ
ПІДПРИЄМСТВАМИ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ..... 102

Ольга Юрковська, Валентина Столярчук
СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНОГО
ГОСПОДАРСТВА ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....105

II СЕКЦІЯ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Владислава Беспала, Анатолій Павленчик
ДИДЖИТАЛІЗАЦІЯ ПРОЦЕСІВ
РЕКРУТИНГУ В ГОТЕЛЬНІЙ СПРАВІ 110

Оксана Вільчинська, Уляна Гузар
УДОСКОНАЛЕННЯ
ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ПЕРСОНАЛУ
НА ПІДПРИЄМСТВАХ ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ..... 113

Людмила Гуляєва

РОЗВИТОК СТАЛОГО
ФІНАНСУВАННЯ ЯК СТРАТЕГІЧНИЙ
ОРІЄНТИР ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ 116

*Роксолана Калитин, Марія Перун,
Ольга Радзімовська, Володимир Холявка*

ОСОБЛИВОСТІ КЛІЄНТООРІЄНТОВАНОГО
ПІДХОДУ НА РЕСТОРАННОМУ РИНКУ ЛЬВОВА
НА ПРИКЛАДІ МЕРЕЖІ
ЗАКЛАДІВ "ВИНО & М'ЯСО" 119

Ірина Козяр, Ярина Косінова, Уляна Гузар

ІННОВАЦІЙНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ
КОРПОРАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ
НА ПІДПРИЄМСТВАХ
ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ 122

Анастасія Куцмида, Світлана Криштанович

ЕФЕКТИВНІСТЬ АДАПТИВНИХ ПІДХОДІВ
ДО ВРЕГУЛЮВАННЯ КОНФЛІКТУ
МІЖ ПЕРСОНАЛОМ ТА ГОСТЕМ
В ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ 126

Владислава Руденко, Уляна Гузар

ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЯ
МАРКЕТИНГОВОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВ
ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ 129

Мар'яна Свирида, Наталія Павленчик

СТАН СЕРЕДНЬОГО ТА МАЛОГО БІЗНЕСУ
В УКРАЇНІ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19 131

Елизавета Щоколова, Ольга Завидівська
ВПЛИВ ПАНДЕМІЇ COVID-19
НА ВІТЧИЗНЯНИЙ РИНОК ПРАЦІ.....134

III СЕКЦІЯ

**ІННОВАЦІЙНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ
ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ**

Марія Базюк, Андрій Голод
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ФОРМУВАННЯ
ПРИКОРДОННИХ ТУРИСТИЧНИХ ДЕСТИНАЦІЙ 138

Марина Бєлікова
ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В МУЗЕЯХ
УКРАЇНИ ТА СВІТУ ПІД ЧАС ПАНДЕМІЇ 141

Андріана Білодід, Наталія Фітель, Орися Іжевська
РОСЛИННЕ МОЛОКО – ЯКІСНИЙ ЗАМІННИК
ТВАРИННОМУ У ХАРЧУВАННІ ТУРИСТІВ 144

Владислав Бородовіцин, Віталій Животенко
РОЗВИТОК ТУРИЗМУ У ВІННИЦІ:
СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ 147

Ангеліна Борун, Богдан Висоцький, Олена Декалюк
РОЗВИТОК ТУРИЗМУ
В ПОСТКОВІДНИХ УМОВАХ 149

Орислава Графська, Олексій Заїка
РОЛЬ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ
ДЛЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ 153

Людмила Дробиш, Ілля Прокопенко
ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ
ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ
В УМОВАХ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ 158

Лариса Ільків, Костянтин Лабарткава
ЕНЕРГЕТИЧНІ ВИТРАТИ
В ТУРИСТИЧНИХ ПОДОРОЖАХ
НА ПРИКЛАДІ ПІШОХІДНОГО ТУРИЗМУ.....161

Олена Євдощенко, Іван Коркуна
МЕТОДИ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО,
ОПЕРАТИВНОГО ТА СТРАТЕГІЧНОГО
ПЛАНУВАННЯ В ТУРИСТИЧНІЙ ГАЛУЗІ
УКРАЇНИ В ПЕРІОД ПАНДЕМІЇ COVID-19 164

Оксана Кулик
ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ГРОШОВІ
ПОТОКИ ПІДПРИЄМСТВ ТУРИСТИЧНОЇ
ГАЛУЗІ В ПЕРІОД ПАНДЕМІЇ COVID-19 168

Андрій Кухтій, Костянтин Лабарткава, Роман Скабара
ВОДНИЙ ТУРИЗМ
У СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ КАРПАТСЬКОГО
ТУРИСТИЧНОГО РЕГІОНУ УКРАЇНИ 172

Павло Кучер, Лідія Тимошенко
ПОДІЄВІ ТУРИСТИЧНІ
РЕСУРСИ ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ:
СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ... 175

Валентина Лабарткава

ТЕМАТИЧНІ ШЛЯХИ АКТИВНОГО ТУРИЗМУ
ЛЬВІВЩИНИ.....178

Валентина Лабарткава, Володимир Худоба, Роман Скабара

ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА
РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСТІ У ПРОЦЕСІ
РЕНОВАЦІЇ ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ РЕГІОНУ.....181

Анастасія Лазоренко, Віталій Животенко

РОЗВИТОК ТУРИЗМУ
В ХЕРСОНСЬКІЙ ОБЛАСТІ:
СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ 184

Соломія Мороз, Андрій Голод

ОСНОВНІ НАПРЯМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ
САНАТОРНО-КУРОРТНОГО ГОСПОДАРСТВА 186

Оксана Никига, Андрій Голод

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК
ГАСТРОНОМІЧНОГО ТУРИЗМУ
У ЛЬВІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ 190

Галина Островська

ТРАНСФОРМАЦІЯ СВІТОВОГО ТУРИЗМУ
В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19.....193

Ігор Паламар, Роман Скабара

НАПРЯМИ КОМПЛЕКСНОГО
ВИКОРИСТАННЯ ТУРИСТИЧНИХ РЕСУРСІВ
ХОТИНСЬКОГО РАЙОНУ
ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ 198

Роман Скабара
СОЦІАЛЬНІ ФУНКЦІЇ ТУРИЗМУ
ЯК ПРІОРИТЕТНИЙ ЕЛЕМЕНТ
СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ГАЛУЗІ.....201

Мар'ян Харечко, Тетяна Іваськевич
ТУРИСТИЧНІ ПРОБЛЕМИ УКРАЇНИ 203

Діана-Марія Черняк, Галина Щука
"КАРТА ГОСТЯ" ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ ІНСТРУМЕНТ
ПРОСУВАННЯ ТУРИСТИЧНОГО МІСТА
(НА ПРИКЛАДІ М. БЕРЕГОВЕ).....206

IV СЕКЦІЯ

**ВАЛЕНТИН МОРОЗ –
ІСТОРИК, ДИСИДЕНТ, ГРОМАДСЬКО-
ПОЛІТИЧНИЙ ДІЯЧ У СВІТЛІ СПОГАДІВ
(ДО 85-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ)**

Марія Ващишин
ВАЛЕНТИН МОРОЗ – УЧИТЕЛЬ І ПОЕТ 213

Соломія Гнот
НІЧОГО В ЖИТТІ
НЕ ВІДБУВАЄТЬСЯ ВИПАДКОВО 216

Ірина Гузенко
ПРАЦІ ВАЛЕНТИНА МОРОЗА –
НАСТІЛЬНА КНИГА ДЛЯ УСІХ,
КОМУ НЕ БАЙДУЖА ДОЛЯ УКРАЇНИ 219

Тетяна Курчаба

ВАЛЕНТИН МОРОЗ – ЛЮДИНА
З ГЛИБОКИМ ВІДЧУТТЯМ ІСТОРІЇ ТА ТРАДИЦІЇ..... 223

Олег Полянський

ВАЛЕНТИН МОРОЗ У МОЄМУ ЖИТТІ
ТА НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ.....225

Марія Поцюрко

МОЄ ЗНАЙОМСТВО
З ЛЮДИНОЮ ЛЕГЕНДОЮ.....231

Ірина Салига

СПОГАДИ ПРО ВАЛЕНТИНА МОРОЗА 234

Любомир Скочиляс

ВАЛЕНТИН МОРОЗ – З УКРАЇНОЮ В СЕРЦІ.....236

Руслана Труба

ВАЖКО ГОВОРИТИ
ПРО ВАЛЕНТИНА МОРОЗА
У МИНУЛОМУ ЧАСІ:
ЗАМІСТЬ КВІТІВ НА МОГИЛУ 241

Ольга Шиманова-Стефанишин

ВАЛЕНТИН МОРОЗ:
СПОГАДИ ПРО ВИДАТНУ
І НЕПЕРЕСІЧНУ ОСОБИСТІТЬ.....244

I СЕКЦІЯ

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ

УДК 379.85

Олександр Бергхауердоктор філософії в галузі природничих наук, канд. геогр. н.,
доцент кафедри географії та туризму**Дюло Фодор**доктор філософії в галузі природничих наук, канд. геогр. н.,
доцент кафедри географії та туризму
Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II

REMARKABLE TOURIST PRODUCTS OF TRANSCARPATHIA

Despite all the late negative trends and processes that hinder its development, the tourism in Transcarpathia still has good chances to really become the key sector of the region's economy. This is also true for the international tourism, as, prior to the coronavirus outbreak there was (and after the end of the pandemic hopefully will be again) a growing demand for untraditional, authentic destinations, with the global decrease of customer loyalty and the second, third holidays becoming more frequent. The rich historical past of Transcarpathia, its peripheral location within Ukraine, the ethnic and religious diversity as well as the development of the specific local cultural and natural values into new tourist attractions can provide an excellent basis for creating an adequate touristic image for the region. In addition, it should be noted that in present-day Ukraine the inner touristic demand, the 'culture' of tourism is being formed now and it certainly affects the future of Transcarpathia.

Taking into account the total amount of Transcarpathia's tourism, its main product is *health tourism*, noting that the term "product" is only valid in this sense. The fundamentals of health tourism were laid in the Soviet era, what determinates the quality of the services offered (Berghauer S., 2010; Фодор Д., – Товт А., 2018).

As of 2018, there are 42 health resorts in Transcarpathia. Their number has decreased by about 30 per cent during the last decade. The number of

berths in health resorts has also been dropped significantly. The latter is mostly due to the fact that nowadays high quality service is by far more important than it was before, thus multi-bed apartments have been liquidated and redesigned.

The most important features of health tourism include the low level of seasonal variation and the long stay. The average number of days spent per patient is 12.9, which is not accidental: the emphasis in these resorts is on healing, the recommended courses last 21–24 days. In 2018 tourists spent a total of 0,97 million days at the resorts of Transcarpathia (www.stat.uz.ua). The Svalyava (43%) and Mukachevo (30%) districts had the highest patient traffic (see *Table 1*).

Table 1

**Dynamics of the number of health resorts
in Transcarpathia (1990–2018)**

	1990	1995	2000	2003	2007	2010	2015	2018
Sanitaria	14	15	15	15	22	19	21	19
Preventive sanatoria	14	14	14	11	6	7	2	-
Pensions and holiday resorts	23	29	36	43	41	36	32	23
<i>Total</i>	<i>51</i>	<i>58</i>	<i>65</i>	<i>69</i>	<i>69</i>	<i>62</i>	<i>55</i>	<i>42</i>

Source: Tourism in Transcarpathia 2002; 2005; www.stat.uz.ua

The offer of health tourism is set up only to satisfy the national demand, the region does not have developed health promoting services that are related to active tourism and have become increasingly popular worldwide (fitness, wellness, spa, thematic parks). Further development is expected in the future on the national and regional levels, while on the international level health tourism has many untapped possibilities (Berghauer S., 2012).

The formation of the *rural tourism* in Transcarpathia was greatly influenced by the lack of the offered accommodation in the period after the political transformation. Despite the fact that in recent years the supply and reliability of the institutions of commercial accommodation has increased significantly, rural tourism still flourishes due to the favorable prices and local hospitality, reviving traditions that are so characteristic for the countryside.

The development of Transcarpathian rural tourism is centrally supported as it covers underdeveloped territories. However, there are only estimates on the condition and development of the local rural tourism. There are no official data on the functioning of rural tourism in Ukraine, the expert estimations show differences of an order of magnitude (from 300 to 3000 rural guesthouses in total) (Berghauer S., 2010; Sass E., 2019a).

Active tourism in Transcarpathia is led by *skiing tourism*, which is one of the tourist products with most significant development prospects regarding the fact that the region has the most varied morphologic features in Ukraine. At present there are 70 acting ski lifts in the area, however, the length of ski runs usually does not reach one kilometer. The majority of ski runs have ski lifts and the equipment can be rented nearby (Tarpai J., 2013; Sass E., 2019b).

Nowadays, *touring and hiking* often complement other tourist products and are thus regarded. The best-known hiking tours are organized to Synvyr National Park and the Chornohora Massif. Climbing Ukraine's highest mountain peak, the Hoverla (2061 m) is now considered to be a "pilgrimage". Following the international trends and promoting rational use of the nature's heritage in Transcarpathia, the decision-makers should focus on the development of alternative and eco-tourism, as products related to it form a real opportunity to save and protect the present natural resources and to preserve the region's almost unspoilt image. Rational planning of tours to nature reserves, national parks that satisfies professional needs can lead to the development of an international level product to meet specific tourist needs in Transcarpathia (Berghauer S. 2010; www.turkul.com).

Keywords: Transcarpathia, tourist products, health tourism, rural tourism, active tourism

References

1. Berghauer S. Turizmus Kárpátalján / S. Berghauer // Modern Geográfia.– 2010.– Vol. 2.– P. 1–23.
2. Berghauer S. A turizmus, mint kitörési pont Kárpátalján / S. Berghauer // Értékek, remények, lehetőségek Ukrajna legnyugatibb megyéjében. Pécsi Tudomány-egyetem, Földtudományok Doktori Iskola, Pécs, 2012.– 213 p.
3. Фодор Д. Д. Санаторно-курортний потенціал Північно-західного туристичного субрегіону Закарпаття / Д. Д. Фодор, А. А. Товт // Туризм і рекреація

ція: наука, освіта, практика : матеріали Всеук. наук.-практ. конф. – Мукачево, 2018.– С. 135–138.

4. Sass E. A kárpátaljai Beregvidék falusi turizmusának helyzete és fejlődési lehetőségei. PhD-értekezés. / E. Sass. // – Pécsi Tudományegyetem, Földtudományok Doktori Iskola, Pécs, 2019.– 206 p.

5. Sass E. A turisztikai termékek rendszerének a bemutatása / Sass E. // A kárpátaljai magyarság turizmusfejlesztési stratégiája. Gáborprint.– Beregszász, 2019.– P. 28–41.

6. Tarpai J. Természeti és társadalmi erőforrások szerepe Kárpátalja turizmusfejlesztésében és hatása a területfejlesztésre / J. Tarpai.– Pécsi Tudományegyetem, Pécs, 2013.– 181 p.

7. Туризм у Закарпатській області: стат. бюл.– Ужгород : Закарпат. обл. упр. статистики, 2002.– 52 с.

8. Туризм у Закарпатській області: стат. бюл.– Ужгород : Закарпат. обл. упр. статистики, 2005.– 52 с.

9. Головне управління статистики у Закарпатській області [Електронний ресурс].– URL: www.stat.uz.ua (visited 02.11.2021)

10. Turkul. com [Electronic resource].– URL: www.turkul.com (17.01.2021)